

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 525/2020-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Oľga Šajdíková - advokátska kancelária, s. r. o., Kašmírska 24, Bratislava, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Oľga Šajdíková, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky prípismi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV Pz 72/20/1000-8 z 15. mája 2020 a č. k. IV Pz 72/20/1000-9 z 10. júna 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 3 Pv 392/18/2207 z 10. januára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) prípismi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. IV Pz 72/20/1000-8 z 15. mája 2020 a č. k. IV Pz 72/20/1000-9 z 10. júna 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 3 Pv 392/18/2207 z 10. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že uznesením ČVS: ORP-1586/4-VYS-TT-2018 z 11. novembra 2019 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302 ods. 1 a 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodla okresná prokuratúra napadnutým uznesením z 10. januára 2020 tak, že sťažnosť zamietla.

3. Následne sťažovateľ podal generálnej prokuratúre návrh na zrušenie uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia z 11. novembra 2019 v spojení s napadnutým uznesením okresnej prokuratúry z 10. januára 2020. Generálna prokuratúra prípisom z 15. mája 2020 sťažovateľa upovedomila, že jeho návrh odložila. Následne sťažovateľ doručil generálnej prokuratúre ďalšie podanie z 30. mája 2020, ktorým žiadal „o riadne vybavenie návrhu podaného 9. 3. 2020 v súlade s 364 ods. 1 Trestného poriadku...“. Generálna prokuratúra v prípise z 10. júna 2020 sťažovateľovi oznámila, že jeho podanie z 30. mája 2020 odložila.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že podstatou jeho argumentácie v opravných prostriedkoch a návrhoch bolo, že *„skutok, ktorý mu kladú za vinu, nie je protiprávnym, a tak ani trestným činom“*. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne uvádza a aj rozsiahlo cituje zo svojich podaní – sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia a návrhov podaných generálnej prokuratúre.

5. Sťažovateľ uvádza, že je konateľom a zamestnancom [REDAKOVANÉ], v predmete živnostenského oprávnenia má kúpu tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod) alebo iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod), pričom uvedené zahŕňa aj maloobchod a veľkoobchod s motorovými vozidlami (vrátane s ojazdenými motorovými vozidlami, s náhradnými dielmi pre motorové vozidlá, s auto-doplňkami, s motocyklami a náhradnými dielmi a údržbu motorových vozidiel bez zásahu do motorickej časti vozidla. Sťažovateľ uvádza, že je *„živnostník, ktorý prevádzkuje autoopravovňu a používa súčiastky z ojazdených vozidiel (nie starých vozidiel v zmysle legálnej definície obsiahnutej v § 60 ods. (6) ods. (7)... zákona č. 79/2015 Z. z...“*

... na moju vyššie opísanú činnosť prevádzkovanú z titulu živnostenského oprávnenia sa zákon č. 79/2015 Z. z. v časti pojednávajúcej o starých vozidlách nevzťahuje.

Nemôžem tak byť držiteľom starých vozidiel (vozidiel, ktoré sa stali odpadom) - § 60 ods. 8, zberateľom starých vozidiel (vozidiel, ktoré sa stali odpadom) - §60 ods. 12, a ani spracovateľom starých vozidiel (vozidiel, ktoré sa stali odpadom) - § 60 ods. 13 a 14 zákona č. 79/2015 Z. z. V žiadnom prípade som nepredával staré vozidlá (vozidlá, ktoré sa stali odpadom) a ani náhradné diely zo starých vozidiel (z vozidiel, ktoré sa stali odpadom). Disponujem živnostenským oprávnením na predaj a kúpu ojazdených vozidiel a predaj náhradných dielov auto doplnkov z takýchto vozidiel.“

6. Následne sťažovateľ podáva podrobnú analýzu ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) a poukazuje na zákonné definície ojazdeného vozidla a starého vozidla. Následne poukazuje aj na právo Európskej únie – čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na ustanovenia smernice Európskeho parlamentu a Rady

2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“).

7. Vyšetrovateľ v predmetnej veci nariadil znalecké dokazovanie súdnou znalkyňou z odboru ochrany životného prostredia, z odvetvia priemyselného a komunálneho odpadu a z odvetvia odhadu škôd v životnom prostredí. Sťažovateľ namieta spôsob vypracovania znaleckého posudku a tiež jednotlivé závery zo znaleckého posudku. Podľa sťažovateľa súdna znalkyňa kategorizovala ako odpad všetko, čo sa v prehľadávanej budove našlo, t. j. vymontované diely motorových vozidiel, náhradné diely, ojazdené motorové vozidlá a pod. Sťažovateľ túto skutočnosť namietal pri domovej prehliadke a prehliadke iných priestorov, pričom mu bolo povedané, že k týmto veciam sa bude môcť vyjadriť, keď bude predvolaný. Sťažovateľ spochybňuje určenie ceny, za ktorú sa odpad v čase a mieste zistenia činu obvykle zbiera, prepravuje, vyváža, dováža, zhodnocuje, zneškodňuje alebo ukladá, a ceny za odstránenie odpadu z miesta, ktoré na jeho uloženie nie je určené. Súdna znalkyňa pri určení týchto cien vybrala obchodné spoločnosti s týmto predmetom vzdialené od miesta, kde mal byť skutok spáchaný, čím do tejto ceny započítala aj náklady na prepravu odpadu do prevádzok týchto spoločností z miesta, kde sa mal skutok stať. Sťažovateľ akceptoval len záver súdnej znalkyne, podľa ktorého „škoda na životnom prostredí nevznikla“.

8. Podľa sťažovateľa okresná prokuratúra „zametla sťažnosť ako nedôvodnú bez toho, že by sa zaoberala dôvodmi sťažnosti, v ktorej boli vycitované všetky príslušné hmotnoprávne normy a uvedené dôvody, pre ktoré tieto hmotnoprávne normy vylučujú protiprávnosť konania sťažovateľa, a teda jeho trestnoprávnu zodpovednosť (išlo o riadne právne zdôvodnené závery, že skutok, za ktorý mu bolo vznesené obvinenie, nie je trestným činom, pričom skutočnosť, že skutok nie je trestným činom, je obligatórnym dôvodom pre zastavenie trestného stíhania bezprostredne po takomto zistení v každom štádiu trestného konania, a to podľa § 215 ods. 1 písm. b) TP). K týmto dôvodom nezaujala prokurátorka žiadne stanovisko, vôbec sa k nim nevyjadřila.“

9. Z dôvodu arbitrárnosti napadnutého uznesenia sťažovateľ podal návrh podľa § 364 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) na zrušenie uznesenia vyšetrovateľa v spojení s napadnutým uznesením. Aj v tomto návrhu uviedol *„dôvody, riadne podopreté o normy hmotného práva, ktoré vylučujú protiprávnosť konania obvineného, a teda subsumovateľnosť jeho konania (skutku) pod právnu kvalifikáciu trestného činu podľa § 302 TZ“*.

10. Generálna prokuratúra návrh sťažovateľa vybavila prípisom z 15. mája 2020, v ktorom mu oznámila, že jeho návrh ako nedôvodný odkladá podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku. Sťažovateľ tento prípis považuje za arbitrárny, keďže obsahuje *„len samotné závery... bez akejkoľvek právnej argumentácie“*. Pokiaľ ide o prihliadnutie na právny výklad príslušných hmotnoprávných ustanovení uvedený sťažovateľom, podľa generálnej prokuratúry táto otázka bude aktuálna až v závere vyšetrovania, pri vypracovaní meritórneho rozhodnutia, keď budú zadovážené všetky podklady a dôkazy pre takéto rozhodnutie. Generálna prokuratúra ponechala *„vyhodnotenie protiprávnosti konania obvineného na vyhodnotení inými orgánmi, pričom nevedno z akého dôvodu sa s predmetnými argumentmi nevyporiadal on sám... uviedol, že ani prokurátorka OP nie je oprávnená vykladať zákon, osobitne nie na začiatku konania, kedy sa neuvažuje v rovine vina a nevina, ale v rovine dôvodné podozrenie... sťažovateľ prostredníctvom obhajcu zopakoval, že jeho argumentácia od počiatku smeruje k tomu, že skutok, resp. konanie podľa hmotnoprávných noriem, predpisov nie je protiprávne - teda že konanie nie je trestným činom a nie je ho tak možné subsumovať pod skutkovú podstatu TČ podľa § 302 TZ, teda argumentácia nesmerovala k záverom, že skutok sa nestal, teda k otázke viny alebo neviny, či dôvodného podozrenia“*.

Sťažovateľovi tak bolo doručených v počte 5 nič nehovoriacich strán - so závermi o zákonnosti postupu OČTK bez akejkoľvek právnej argumentácie.“

11. Generálna prokuratúra podľa sťažovateľa všeobecne odkázala na zákon o odpadoch a na judikatúru, v ktorej bola vyriešená otázka trestnej zodpovednosti. Sťažovateľ tento postup generálnej prokuratúry spochybňuje, všeobecný odkaz na zákon o odpadoch neobstojí. Zákon o odpadoch nadobudol účinnosť 1. januára 2016,

preto mu nie je zrejmé, aká rozsiahla judikatúra existuje k uvedenej problematike. Sťažovateľ namieta, že generálna prokuratúra sa relevantne nevysporiadala s jeho argumentáciou uvedenou v návrhu podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku.

12. Sťažovateľ tiež spochybňuje naplnenie materiálnej stránky trestného činu vzhľadom na to, že súdna znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že škoda na životnom prostredí nevznikla *«a sám vyšetrovateľ v odôvodnení uznesenia o vznesení obvinenia uviedol, že pozemok bol čistý, bez akýchkoľvek vplyvov na životné prostredie, potom akým spôsobom by bola okrem naplnenia formálnych znakov skutkovej podstaty TČ podľa § 302 TZ (čo však sťažovateľ vylučuje) naplnená materiálna stránka tohto trestného činu? Navyiac, medzičasom vypovedal zástupca poškodeného – SR, že si náhradu škody neuplatňuje, pretože tzv. „odpad“ bol zistený výlučne na súkromnom pozemku.»*.

13. Okresná prokuratúra, ako aj generálna prokuratúra uviedli, že *„bude vecou ďalšieho dokazovania, či došlo k spáchaniu skutku a k preukázaniu viny, či neviny, hoci riadne odargumentované sťažovateľove opravné prostriedky o nemožnosti právnej kvalifikácie skutku ako trestného činu žiadnym spôsobom nevyvrátili. Obsahom ich vybavení boli výlučne závery bez akejkoľvek (nielen právnej) argumentácie o ich nedôvodnosti. Obe tieto vybavenia tak trpia vadou arbitrárnosti, čo považuje sťažovateľ za ústavnoprávne neudržateľné.“*.

14. Sťažovateľ napokon podal 30. mája 2020 *„žiadosť na riadne vybavenie návrhu z 9. 3. 2020, kde žiadal... aby bola táto žiadosť, a teda predovšetkým návrh z 9. 3. 2020 pridelený na vybavenie inému prokurátorovi GP SR, vzhľadom na arbitrárne, žiadnym spôsobom neodôvodnené závery odloženia návrhu...“*. Prípís z 10. júna 2020 vybavil ten istý prokurátor generálnej prokuratúry, pod rovnakou spisovou značkou a uviedol, že proti prípisu, ktorým generálna prokuratúra vybaví návrh podľa § 364 ods. 1 Trestného poriadku, nie je prípustný riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok. Sťažovateľ v tomto smere uvádza, že on proti prvému prípisu generálnej prokuratúry nepodal riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Poukazuje na to, že v opakovanom návrhu odkázal na právne závery ústavného súdu vo veci sp. zn. II. ÚS 4/2011, ktorý uviedol,

že aj generálna prokuratúra má povinnosť riadne sa zaoberať námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci.

15. Sťažovateľ namieta, že okresná prokuratúra a generálna prokuratúra vybavili jeho podania len po formálnej stránke, „*avšak nenaplnili nimi účel sledovaný zákonom, pretože sa vôbec nevysporiadali s argumentmi sťažovateľa riadne podopretými o príslušné hmotnoprávne normy, pričom išlo o argumenty smerujúce k vylúčeniu protiprávnosti konania obvineného*“. Sťažovateľ tvrdí, že orgány činné v trestnom konaní sa snažia ukončiť prípravné konanie a preniesť tak zodpovednosť za vybavenie jeho námietok na trestný súd, keďže mu bolo doručené predvolanie na záverečné preštudovanie spisu pred ukončením prípravného konania a podaním obžaloby.

16. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vo veci samej nálezhoto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa domáhať sa ochrany svojho práva zákonom ustanoveným postupom na inom orgáne SR vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR bolo porušené vybavením Generálnej prokuratúry SR vo veci sp. zn. IV PZ 72/20/1000-8 z 15. 5. 2020 a z 18. 5. 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 3 Pv 392/18 z 10. 1. 2018

... Ústavný súd vybavenie Generálnej prokuratúry SR vo veci sp. zn. IV PZ 72/20/1000-8 z 15. 5. 2020 a z 18. 5. 2020 a uznesenie Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 3 Pv 392/18 z 10. 1. 2018 zrušuje.

2. Generálnej prokuratúre SR a Okresnej prokuratúre Trnava sa zakazuje pokračovať v porušovaní označených základných práv sťažovateľa.

3. Okresnej prokuratúre Trnava sa ukladá obnoviť stav pred porušením základného práva sťažovateľa domáhať sa ochrany svojho práva zákonom ustanoveným postupom na inom orgáne SR vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR.

Generálna prokuratúra SR a Okresná prokuratúra v Trnave sú povinní uhradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 375,24 Eur... do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

17. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

20. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

22. Ústavný súd pripomína, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel tohto princípu vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (porovnaj m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013).

23. Ústavný súd tiež v súlade so svojou konštantnou judikatúrou zdôrazňuje, že v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné

a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

24. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

25. Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K vymedzeniu predmetu konania

26. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

27. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

28. Vychádzajúc z petitu ústavnej sťažnosti, sťažovateľ – zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom – namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy „*vybavením Generálnej prokuratúry SR... sp. zn. IV PZ 72/20/1000-8 z 15. 5. 2020 a z 18. 5. 2020 a uznesením Okresnej prokuratúry Trnava sp. zn. 3 Pv 392/18 z 10. 1. 2018*“.

29. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry bolo vydané 18. mája 2020. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti priložil napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry so špecifikovanou spisovou značkou, ktoré bolo vydané 18. mája 2020. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že rok „2018“ ako rok vydania napadnutého uznesenia uvedený v petite ústavnej sťažnosti je zjavná nesprávnosť, pretože správny rok vydania napadnutého uznesenia je 2020.

30. Z textu ústavnej sťažnosti zároveň vyplýva, že podanie sťažovateľa vybavila generálna prokuratúra prípisom z 10. júna 2020. Sťažovateľ k ústavnej sťažnosti priložil ako prílohu prípis generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 72/20/1000-9 z 10. júna 2020, ktorým bolo vybavené podanie sťažovateľa z 30. mája 2020. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd považoval dátum vydania druhého prípisu generálnej prokuratúry „18. 5. 2020“ uvedený v petite ústavnej sťažnosti za zjavnú nesprávnosť z dôvodu, že správny dátum vydania druhého prípisu generálnej prokuratúry je 10. jún 2020.

31. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy

- uznesením okresnej prokuratúry sp. zn. 3 Pv 392/18/2207 z 10. januára 2020,
- prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 72/20/1000-8 z 15. mája 2020 a
- prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV Pz 72/20/1000-9 z 10. júna 2020.

III.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy napadnutým uznesením okresnej prokuratúry z 10. januára 2020

32. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti namieta porušenie označených základných práv napadnutým uznesením okresnej prokuratúry z dôvodu, že okresná prokuratúra sa nedostatočne zaoberala jeho argumentáciou uvedenou v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

33. Ústavný súd k tejto časti ústavnej sťažnosti poukazuje na to, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry preskúmala generálna prokuratúra postupom podľa § 363 Trestného poriadku na základe návrhu sťažovateľa podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

34. S prihliadnutím na princíp subsidiarity ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) a per analogiam v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy prípismi generálnej prokuratúry z 15. mája 2020 a 10. júna 2020

35. Sťažovateľ v tejto časti ústavnej sťažnosti namieta právne závery generálnej prokuratúry v prípisoch, ktoré považuje za arbitrárne z dôvodu, že generálna prokuratúra sa riadne nevysporiadala s jeho námietkami proti napadnutému uzneseniu okresnej prokuratúry a proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

36. Generálna prokuratúra v prípise z 15. mája 2020 poukázala na to, že v návrhu na zrušenie uznesenia okresnej prokuratúry sťažovateľ uviedol v zásade rovnaké dôvody ako v sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia. K námietke sťažovateľa, že okresná prokuratúra nedostatočne odôvodnila napadnuté uznesenie, generálna prokuratúra uviedla, že preskúmala napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry a konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a dospela k záveru o nemožnosti vyhovieť návrhu sťažovateľa. Vychádzala

pritom zo zistenia, že pri „vydaní napadnutého uznesenia mala prokurátorka k dispozícii dostatok podkladov, ktoré boli spôsobilé ovplyvniť výrok o vznesení obvinenia a ktoré jej umožňovali rozhodnúť v súlade so zákonom, konkrétne, zamietnuť sťažnosť obvineného postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú.

Tieto dôkazy, v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. jednotlivo i v komplexe prokurátorka vyhodnotila.

Napokon, v súlade so zákonom, svoje rozhodnutia objektívne a vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnila. Jej dôvody som si v celom rozsahu osvojil, plne sa s nimi stotožňujem a v podrobnostiach na ne poukazujem.

Námietky, uvedené v návrhu navrhovateľky, nie sú nové. V rozličných podobách ich predkladala v priebehu prípravného konania, osobitne potom v sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ. Prokurátorka mala tieto námietky k dispozícii, v priebehu konania o sťažnosti i v samotnom rozhodnutí na ne reagovala, podrobne ich preverila a v dôvodoch napadnutého uznesenia sa s nimi, v rozsahu, potrebnom pre rozhodnutie, vysporiadala.“

37. K námietke sťažovateľa, podľa ktorej okresná prokuratúra nereagovala na jeho právny výklad právnych predpisov, generálna prokuratúra uviedla, že okresná prokuratúra nemala povinnosť na takýto výklad právnych predpisov reagovať. Podľa generálnej prokuratúry na uvedený výklad právnych predpisov bude reflektované „až v závere vyšetrovania, pri vypracovávaní meritórneho rozhodnutia, kedy budú zadovážené všetky dôkazy a podklady, potrebné pre takéto rozhodnutie... nebolo zákonnou povinnosťou prokurátorky polemizovať s výkladom citovaných zákonov... Ani prokurátorka totiž nie je oprávnená vykladať zákon, osobitne nie na začiatku konania, kedy sa neuvažuje v relácii vina, nevina, ale výlučne v relácii dôvodné podozrenie.“. Podľa generálnej prokuratúry okresná prokuratúra postupovala v súlade so zákonom – poukázala na zadovážené dôkazy – znalecký posudok, zápisnicu o domovej prehliadke a prehliadke iných priestorov a na rozsiahlu fotodokumentáciu. Tieto dôkazy vyhodnotila „ako zákonné, a vlastnými právnymi úvahami dospela k záveru, že sú aj postačujúce pre rozhodnutie vyšetrovateľa PZ o vznesení obvinenia“.

38. Pokiaľ ide o námietky sťažovateľa proti znaleckému posudku, generálna prokuratúra uviedla, že tieto výhrady považovala za „*laické názory a predstavy, ako mala znalkyňa svoje zistenia deklarovať a aké závery mala prijať vo vzťahu k jednotlivým položkám odpadu*“. Podľa generálnej prokuratúry závery znaleckého posudku možno považovať za objektívne a profesionálne. Generálna prokuratúra poukázala na odbornosť súdnej znalkyne v oblasti ochrany životného prostredia, na vykonanie rozsiahleho odborného rozboru a tiež na „*skutočnosť, že znalkyňa sa osobne zúčastnila domovej prehliadky, i prehliadky ostatných priestorov, čo jej umožnilo utvoriť si objektívny obraz o reálnom stave veci a tento zhrnúť do svojich znaleckých zistení a záverov*“. Pokiaľ ide o záver znaleckého posudku, že škoda na životnom prostredí nevznikla, generálna prokuratúra uviedla, že skutková podstata trestného činu podľa § 302 Trestného zákona takýto následok nevyžaduje. Odsek 1 uvedeného ustanovenia „*predpokladá neoprávnené nakladanie s odpadmi v malom rozsahu a v ods. 2 pism. a vyžaduje vydanie životného prostredia do nebezpečenstva vzniku väčšej škody. Z uvedeného nepochybne vyplýva, že prečinu, pre ktorý je obvinený stíhaný sa možno dopustiť aj bez reálneho vzniku škody na životnom prostredí, stačí, ak páchatel v zákonom predpokladanom rozsahu neoprávnene nakladá s odpadmi a spôsobí nebezpečenstvo vzniku takejto škody*“.

39. Vychádzajúc z uvedeného, považovala generálna prokuratúra uznesenie o vznesení obvinenia a napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry za zákonné, preto návrh sťažovateľa na zrušenie týchto rozhodnutí odložila.

40. V prípise z 10. júna 2020 generálna prokuratúra uviedla, že upovedomenie podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku z 15. mája 2020 je rozhodnutím generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ktoré je konečné a zákon proti nemu nepripúšťa riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Ustanovenie § 365 ods. 1 Trestného poriadku „*nepredpisuje upovedomeniu o odložení návrhu žiadnu zákonom predpísanú formu, ani obsah. V dôsledku toho nie sú dané zákonné dôvody na jeho zmenu. Ide o rozhodnutie definitívne a pre orgány činné v trestnom konaní a účastníkov tohto konania právne záväznú*“.

41. Vychádzajúc z odôvodnení prípisov generálnej prokuratúry, ústavný súd dospel k záveru, že generálna prokuratúra sa so všetkými námietkami sťažovateľa uplatnenými v návrhoch podľa § 364 Trestného poriadku náležite vysporiadala a riadne vysvetlila dôvody na odloženie týchto návrhov (podaní) sťažovateľa. Odpoveď generálnej prokuratúry na formulované námietky sťažovateľa ústavný súd považuje za dostatočnú, bez zjavných logických protirečení, zodpovedajúcu zmyslu a účelu inštitútu zrušenia právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní v zmysle § 363 a nasl. Trestného poriadku.

42. Ústavný súd už uviedol, že ustanovenie § 363 a nasl. Trestného poriadku je určitou obdobou dovolacieho konania. Kým dovolanie smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu o merite veci, zatiaľ postup podľa § 363 Trestného poriadku prichádza do úvahy vtedy, keď v merite veci rozhodol policajt alebo prokurátor (teda nie súd). Porušením zákona v zmysle uvedeného ustanovenia je potrebné rozumieť podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci (porovnaj napr. II. ÚS 256/09).

43. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že generálna prokuratúra rešpektovala rozsah svojej prieskumnej právomoci, t. j. skúmala, či uznesením o vznesení obvinenia a napadnutým uznesením okresnej prokuratúry a postupom, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí, bol porušený zákon. V prerokúvanej veci bolo relevantné, že sťažovateľ svojimi podaniami (návrhom podľa § 364 Trestného poriadku) napádal v konečnom dôsledku uznesenie o vznesení obvinenia. Z tohto pohľadu generálna prokuratúra správne skúmala existenciu zákonného predpokladu pre vznesenie obvinenia konkrétnej osobe, t. j. či bol na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba (§ 206 ods. 1 Trestného poriadku). Generálna prokuratúra preto správne konštatovala, že jeho prieskum nebol v intenciách viny alebo neviny, ale v intenciách skúmania danosti dôvodného podozrenia. Generálna prokuratúra v tomto smere poukázala na predbežne zistené skutočnosti, ktoré vyplynuli zo znaleckého posudku, domovej prehliadky a prehliadky iných priestorov a zadováženej fotodokumentácie.

44. Z prípisov generálnej prokuratúry je zrejmé, že táto sa osobitne vysporiadala s jednotlivými námietkami sťažovateľa – námietkou týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého uznesenia okresnej prokuratúry, námietkou týkajúcou sa jeho výkladu príslušných právnych predpisov – okrem iných zákona o odpadoch a smernice o odpadoch a tiež námietkami smerujúcimi proti znaleckému posudku.

45. Keďže právne závery generálnej prokuratúry v prípise z 15. mája 2020 a 10. júna 2020 nie sú arbitrárne, sú riadne odôvodnené, ústavný súd ich považoval za ústavne akceptovateľné. Z uvedeného dôvodu ústavný súd neidentifikoval možnú príčinnú súvislosť medzi týmito prípismi a namietaným porušením základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy.

46. Na tomto základe ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

47. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu